

CFR Călători bagă în corzi CFR Electrificare. Pericol de faliment - I -

10 august 2020

Din ce în ce mai insistent, conducerea CFR SA presează pentru divizarea filialei subordonate, Electrificare CFR, într-o parte de furnizare a energiei și o alta de întreținere a rețelei, care să fie înglobată în gestionarul infrastructurii. Este a patra încercare în acest an, fac socoteli sindicalişti. Procesul de-abia a fost inițiat. Urmează o reformă substanțială a pieței de energie pentru zona feroviară, cu atât mai mult cu cât o Directivă și două Regulamente europene impun reforma sistemului până la finele anului viitor. Club Feroviar prezintă în două părți, luni și marți, situația sectorului.

Compania CFR SA a luat în discuție la finele lunii iulie, în ședința Consiliului de Administrație, o propunere de demarare a unui studiu de oportunitate pentru divizarea filialei Electrificare CFR în două componente, au relatat recent surse din domeniul feroviar, dar și documente deținute de Club Feroviar.

“Referat de avizare privind demararea procedurilor necesare realizării divizării filialei Societatea „Electrificare CFR” – SA prin desprinderea unei părți din patrimoniul și din activitatea filialei și transmiterea acestei părți către Compania Națională de Căi Ferate „CFR” – SA, însoțit de Nota de oportunitate”, s-a numit punctul discutat de C.A.

Pentru a lămurii problema este necesar să explicăm care este piața serviciilor energie electrică pe zona feroviară. Cel mai mare actor este CFR SA cu filiala sa Electrificare CFR, apărut după spargerea fostei companii CFR SA în urma unei așa-zise reforme în domeniu, din anii 2000. Electrificare CFR asigură atât partea de alimentare cu energie, cât și întreținerea rețelei și repararea acesteia. Electrificare are semnat an de an un contract de întreținere cu CFR SA în valoare de aproximativ 130 milioane lei, explică Nicolae Grigore, președinte al Federației Naționale a Sindicatelor din Transporturi Elcatel.

Cerință ciudată: Electrificare, monopol cu voie de la BEI

Un acord de împrumut semnat acum 8 ani cu Banca European de Investiții pentru restructurarea CFR SA obliga statul, în calitate de garant al împrumutului, să asigure că sectorul feroviar va cumpăra energia doar de la Electrificare CFR.

Vasile Șeclăman, președinte al Asociației Patronatelor Operatorilor Privati din domeniul Feroviar, explică: „Electrificare CFR SA, care în realitate este controlată integral de CN CFR SA, a devenit furnizor unic de energie electrică de tracțiune pe calea ferată românească de la 1 septembrie 2014. Acest lucru s-a făcut în conformitate cu prevederile Legii 211/2006 privind ratificarea acordului de împrumut dintre România și BERD pentru finanțarea proiectului de modernizare a rețelei energetice Feroviare (2005) și prin respectarea unui acord de împrumut BERD din 2012 privind restructurarea financiară a CFR SA, conform căruia cumpărarea întregii cantități de energie electrică necesară sistemului feroviar trebuie realizată prin intermediul Electrificare CFR, de pe piața „OPCOM”.

În rețeaua feroviară din țara noastră, CFR SA cumpăra energia electrică de tracțiune necesară alimentării locomotivelor operatorilor feroviari în regim reglementat, de la marii furnizori din grupurile ce dețin și operatorii regionali de distribuție concesionari – Enel, E.ON, CEZ și Electrica – și multă vreme nu a putut trece în piața liberă, pentru a beneficia de preturi mai avantajoase, din cauza enormelor datorii restante la acești furnizori. În anul 2012, Guvernul a acordat CN CFR SA un împrumut de 770 milioane lei din veniturile din privatizare din contul curent general al Trezoreriei pentru plata restanțelor față de furnizorii de electricitate, cu condiția ca aceștia să renunțe la penalitățile de întârziere. Numai că, pentru a rambursa împrumutul luat de la Trezorerie, CFR SA a contractat imediat, cu garanția statului, un credit de la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) în valoare de circa 175 milioane de euro.

Printre obligațiile asumate de stat în calitate de garant al acestui împrumut s-a numărat garantarea achitării de către CFR SA a facturilor restante la curent electric, dar și „garantarea achiziționării întregii cantități de electricitate necesare sistemului de cale ferată din România prin intermediul SC Electrificare CFR SA (o societate desprinsă din CFR Infrastructura) de pe piața energiei electrice administrată de SC OPCOM SA.”

„Cu excepția cazurilor acceptate de Bancă, Garantul (...) garantează achiziționarea întregii cantități de electricitate necesare sistemului de cale ferată din România prin intermediul S.C. Electrificare C.F.R. – S.A. de pe piața energiei electrice administrată de S.C. OPCOM – S.A., începând cu data de 1 iulie 2013”, spune legea menționată de Vasile Șeclăman.

Legea, pentru unii mumă, alții ciumă

În realitate însă singurii care cumpără energia necesară de la Electrificare sunt operatorii privați, legați de angajamentele luate de România.

Nicolae Grigore, lider sindical, îngrijorat pe problemele Electrificare cu ANAF

CFR SA își cumpără energia de la o firmă privată, anume Tinmar Energy din București. De la începutul anului trecut, CFR SA a cumpărat de la Tinmar energie de peste 75 milioane lei, prin proceduri de negociere directă pe loturi scoase la procedură, după cum arată situl public de chiziții SICAP.

„Culmea, și nu am inteles aceasta, este faptul că CFR SA cumpără prin alta firmă, nu prin societatea sa, sub pretextul că Electrificare nu s-a prezentat la licitație”, spune Nicolae Grigore. El numește Tinmar „o firmă de apartament”. Aceasta este însă o inadvertență. Tinmar are un luxos sediu în cel mai înalt zgârie nori din România, Sky Tower, Floreasca, București, sediu pe care, cu siguranță, compania și-l permite, luând în calcul vânzările de energie de peste 2 miliarde de lei

din ultimul an.

Ioan Pinte: ne-am rugat de ei ca de Hristos să vină la licitație

Ioan Pinte, director general CFR SA apără achizițiile companiei.

El spune că CFR SA a rugat CFR Electrificare să se prezinte la licitațiile de achiziție a energiei și că nu au venit. „I-am rugat frumos să vină la procedură, nu putem să cumpărăm de milioane de euro energie cu încredințare directă, așa cere legea. Ne-am rugat de ei ca de Hristos și nu au venit. A fost licitație publică. Nu poate să îți spună nicio bancă, nicio instituție să nu faci licitație, din contră, te obligă să faci licitație (cu referire la obligativitatea achiziționării energiei doar

de la Electrificare – n.red.)”, spune directorul general.

Negocierea directă este o procedură perfect legală

În urma unor semnale primite de la cititori, privind procedura de achiziție publică de electricitate a CFR, Club Feroviar face următoarele precizări. Procedura în cauză, anume negocierea directă, este o procedură perfect legală, disponibilă în situații de urgență.

Procedura de negociere nu trebuie confundată cu cea de încredințare directă, și această legală, dar în alte cazuri. Astfel, potrivit Autorității Naționale de Achiziții Publice (ANAP) în conformitate cu prevederile art. 104 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 98/2016, autoritatea contractantă are dreptul de a aplica procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare pentru atribuirea contractelor de achiziții publice/acordurilor-cadru de lucrări, de produse sau de servicii ca o măsură strict necesară, atunci când perioadele de aplicare a procedurilor de licitație deschisă, licitație restransă sau negociere competitivă nu pot fi respectate din motive de extremă urgență, determinate de evenimente imprevizibile și care nu sunt cauzate sub nicio formă de o acțiune sau inacțiune a autorității contractante.

Prin urmare, pentru a putea iniția o procedură de negociere fără publicare prealabilă, în temeiul art. 104 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 98/2016, autoritatea contractantă trebuie să demonstreze următoarele: a) extrema urgență; b) că motivele de extremă urgență sunt determinate de evenimente imprevizibile; c) că apariția situației de extremă urgență nu este cauzată sub nicio formă de o acțiune sau inacțiune a autorității contractante. Este important de reținut că în acest caz (respectiv cel prevăzut la art. 104 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 98/2016), autoritatea contractantă nu are dreptul de a stabili durata contractului pe o perioadă mai mare decât cea necesară pentru a face față situației de urgență care a determinat aplicarea procedurii de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare.

În cazul de față, procedura de negociere poate fi explicabilă prin duratele mari ale licitațiilor din România și de numărul mare de contestații care împing termenele procedurilor la luni, sau chiar ani.

Sursa: Club Feroviar